

वा० रा०

॥८१॥

विलक्षणैर्विगतलक्षणैर्विगतशोभैरितियावत् ॥ ४१ ॥ विक्रोशंतीमित्यर्थं पूर्वान्वयि ॥ ४२ ॥ धरणीतलमवेक्षमाणां रामलक्ष्मणागमनकाक्षया वस्तुतस्तदनुगमनाकाक्षये
तितत्त्वं विप्रमृष्टोविलुलितोविशेषकस्तिलकोयस्यास्तां ॥ ४३ ॥ मयभारपीडिता सैवविवर्णवक्त्रेत्यर्थः ॥ ४४ ॥ इतिरामाभि० वा० आर० द्विपंचाशःसर्गः ॥ ५२ ॥
अथसीतायाक्रियमाणपारुष्यएव तां हरतिस्मेत्याह ॥ स्वमिति ॥ वर्तिनीत्यमुप्यपि णिनिरार्षः ॥ १ ॥ रोषरोदनाभ्यां हेतुभ्यां ताम्राक्षी ॥ २ ॥ विरहितां रामलक्ष्मणाभ्या

उद्दीक्ष्योद्दीक्ष्यनयनैर्भयादिवविलक्षणैः ॥ सुप्रवेपितगात्राश्रवभूवुर्वनदेवताः ॥ ४१ ॥ विक्रोशंतीं दृढंसीतां दृष्ट्वादुःखं तथागतां ॥ तां तु
लक्ष्मणरामेति क्रोशंतीं मधुरस्वरां ॥ ४२ ॥ अवेक्ष्यमाणां बहुशो वै देहीं धरणीतलं ॥ सतामाकुलकेशां तां विप्रमृष्टविशेषकां ॥ जहारात्म
विनाशाय दशग्रीवो मनस्विनीं ॥ ४३ ॥ ततस्तु सा चारुदती शुचिस्मिता विना कृताबंधुजनेन मैथिली ॥ अपश्यतीराघवलक्ष्मणावुभौ
विवर्णवक्त्राभयभारपीडिता ॥ ४४ ॥ इत्यार्षे श्रीम० वा० आर० द्विपंचाशःसर्गः ॥ ५२ ॥ ॥ ५३ ॥ स्वमुत्पतंतं दृष्ट्वा मैथिली जन
कात्मजा ॥ दुःखिता परमोद्विग्ना भये महति वर्तिनी ॥ १ ॥ रोषरोदनताम्राक्षी भीमाक्षं राक्षसाधिपं ॥ रुदती करुणं सीताक्रियमाणा तमब्र
वीत् ॥ २ ॥ न व्यपन्नपसेनी च कर्मणानेन रावण ॥ ज्ञात्वा विरहितां यो मां चोरयित्वा पलायसे ॥ ३ ॥ त्वयैव नूनं दुष्टात्मन्भीरुणा हर्तुमिच्छ
ता ॥ ममापवाहितो भर्ता मृगरूपेण मायया ॥ ४ ॥ यो हि मामुद्यतस्नातुं सोप्ययं विनिपातितः ॥ गृधराजः पुराणो सौ श्वशुरस्य सखामम
॥ ५ ॥ परमं खलु ते वीर्यं दृश्यते राक्षसाधम ॥ विश्राव्य नाम धेयं हियुद्धेनास्मि जिता त्वया ॥ ६ ॥ ईदृशं गर्हितं कर्म कथं कृत्वा न लज्जसे ॥ स्त्रि
याश्चाहरणं तीचरहिते च परस्य च ॥ ७ ॥ मिति शेषः ॥ अनेन कर्मणा चौर्येण ॥ ३ ॥ अपवाहितः अन्यत्र नापितः ॥ मायया मृगरूपेण मारीचेनेति शेषः ॥ ४ ॥

पुराणोद्वह अतएवास्य निपातनं न तु त्वद्वीर्यहेतुकमिति भावः ॥ ५ ॥ परमं खल्विति व्यंग्योक्तिः ॥ ६ ॥ स्त्रियाहरणमेव गर्हितं ॥ राक्षसादिविवाहानां शास्त्रे गर्हितत्वान्त
चापि परस्परविवाहितायाः तत्रापि रहिते पतिरहिते काले देशे चेत्यतिनिश्चयं ते कर्मेति भावः ॥ ७ ॥

आ० कां०

॥८१॥